

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Kupec, za katerega se od prvotnega zemljiškoknjižnega vložka odpiše del posestva s prenosom dolgov, je upravičen plačati vknjižene prenešene dolgove, tudi če jih ni prevzel v svojo plačilno zavezo, in jih lahko ugovarja kompenzando nasproti dolžni ostali kupnini.

C. kr. okrajno sodišče v Šmarju je v pravni stvari Mihaela in Lucije G. proti Matevžu in Marjeti A. zaradi plačila ostale kupnine 300 K s prip. razsodilo:

Toženca Matevž in Marjeta A. sta nerazdelno dolžna priznati, da dolgujeta tožnikoma Mihaelu in Luciji G. iz kupne pogodbe z dne 6. julija 1903 kupninski del 300 K s 5% obrestmi od 21. januarja 1904.

Ugotovi se, da pristoja tožencema Matevžu in Marjeti A. nerazdelno proti tožnikoma Mihaelu in Luciji G. terjatev 300 K s 5% obrestmi od 14. januarja 1904.

Toženca sta vsled tega nerazdelno dolžna plačati tožnikoma od kupninskega dela 300 K 5% obresti od 2. januarju 1904 do 14. januarja 1904 tekom 14 dni pod izvršbo; obojestranski stroški se pobotajo.

Dejanski stan.

Nesporno je, da sta toženca na podlagi in glasom kupne pogodbe z dne 6. julija 1903 kupila od tožnikov zemljišče vl. št. 352 kat. obč. D., da sta se nerazdelno zavezala plačati del kupnine 300 K do 1. januarja 1904, ostanek pa ob letu, t. j. dne 6. julija 1904, do katerega časa bi morala tožnika odprodano posestvo očistiti vseh bremen. Nesporno je nadalje, da sta toženca že meseca oktobra 1903 na račun kupnine v roke tožnikovega zastopnika položila znesek 400 K, a s pogojem, da se vpošljejo tabularni upnici, Štajerski hranilnici, da sta potem denar od zastopnika dne 11. januarja 1904 dobila nazaj ter da sta dne 12. januarja 1904 vposlala dne 1. januarja 1904 kot ostala kupnina v plačilo zapali znesek 300 K Štajerski hranilnici na račun njene

terjatve proti tožnikoma. — Nesporno je končno, da je na tožnikovih posestvih okroglo 2800 K dolga vknjiženega.

Tožnika zahtevata od tožencev plačilo dne 1. januarja 1904 zapalega deleža 300 K s 5% obrestmi od 21. januarja 1904, ker bi bilo takrat to vsoto na njune roke izplačati, ker rok za izčiščenje odprodanega posestva še ni pretekel in ker je solicator njunega zastopnika tožencema prepovedal plačati naravnost Štajerski hranilnici; v tem pogledu predlagata zaslišanje priče Evstahija K.

Toženca likvidujeta le obresti od kupninskega dela za čas od 1. do 14. januarja 1904, predlagata v ostalem odklonitev tožbenega zahtevka, kajti poslala sta denar Štajerski hranilnici, ker sta se zbala izgube in ker je Štajerska hranilnica glasom izjave z dne 21. novembra 1903 zahtevala vsoto 858 K 85 h za izbrisno dovoljenje glede odprodanega posestva, nadalje ker je tožnikov zastopnik itak imel dne 1. januarja 1904 denar v rokah, katerega bi ne trebal vrniti. — Končno predlagata ugotovitev namesto tožnikov Štajerski hranilnici plačanega zneska 300 K s 5% obrestmi od 14. januarja 1904 kakor protiterjatve.

Glede na zatrjevano prepoved plačila ponujena in s sklepom dopuščena priča Evstahij K. izpove, da sta toženca pri njem dne 23. oktobra 1903 znesek 400 K položila pod pogojem, če se vsota porabi v očiščenje, da je Mihael G. spočetka bil zadovoljen s tem, da se pošlje ta vsota Štajerski hranilnici, pozneje pa je zahteval 300 K zase, meneč, da razbremeni odprodano posestvo, ko poteče rok. — Dne 11. januarja 1904 je vrnil priča res denar prvotožencu, to pa raditega, ker ga je le pogojno sprejel in ker ga on (priča) brez privoljenja tožnikov ni mogel odposlati hranilnici. —

Tožnika ostaneta pri tožbenem zahtevku, toženca pa predlagata, da se zahtevke glede na glavnico in stroške odkloni ter tožnika obsodi v povračilo obrambnih stroškov.

Razlogi.

Pripoznanjem tožencev je dokazano, da bi bila morala dne 1. januarja 1904 plačati tožnikoma kupninski del 300 K; vzlic temu pa je bilo na plačilo tega zneska mereči tožbeni predlog tožnikov odkloniti. — Tožnika namreč priznavata, da sta toženca

njunemu upniku, Štajerski hranilnici plačala enaki del 300 K, vsoto, ki je del one, katero je ta upnica zahtevala, da dá izbrisno dovoljenje glede na odprodano posestvo. V tem oziru stavljenemu predlogu tožencev, da se ugotovi Štajerski hranilnici namesto tožnikov plačana vsota 300 K s 5% obrestmi od 14. januarja 1904 kot protiterjatev, bilo je ugoditi, kajti znači se to odplačilo kot »negotiorum gestio« po zmislu §-a 1042 obč. drž. z. Če ne opravičen strah, pa vsaj sumnjo sta lahko imela toženca, da tožnika ne bodeta porabila kupnine v očiščenje, in da prideta morebiti v škodo, ker tožnika nista bila zadovoljna s tem, da se vpošlje vsota upnici, ampak sta denar zase zahtevala. Jasno je potem, da sta toženca poslala denar Štajerski hranilnici »animo obligandi,« da sta potem prosta plačila dne 1. januarja 1904 zapadlega dela v znesku 300 K; da je pa na drugi strani to plačilo tudi za toženca ugodno, ker se njun riziko glede na eventualno izgubo zmanjša, to stvari ne predrugači. V §-u 1042 obč. drž. z. izraženo »zakonito dolžnost« je razumeti pač kot pravno dolžnost v le-tem slučaju glede na pravno razmerje med Štajersko hranilnico kot upnico ter tožnikoma kot dolžnikoma in je torej podredba toženčevega dejanja pod ta zakon opravičena.

Toženca je torej bilo obsoditi le v plačilo 5% obresti od kapitala (kupninskega dela, zapalega dne 1. januarja 1904) v znesku 300 K, za dobo od 2. januarja do 14. januarja 1904, ko je došlo plačilo vsote 300 K v roke upnice tožnikoma v korist.

Obojestranski stroški so se pobotali v zmislu §-a 43 civ. prav. reda.

Zoper to rzsodbo sta vložila tožnika priziv, ker je prvi sodnik ugodil kompenzacijskemu ugovoru tožencev; toženca sta pa vložila rekurz, ker je prvi sodnik oboje stroške vzajemno pobotal. Rekurz se je opiral na določbo §-a 41 c. pr. r., češ da sta tožnika tožila na poplačilo zneska 300 K, dočim sta zmagala samo s 5% obrestmi od zneska 300 K za 12 dni, torej le z nekoliko vinarji, a toženca sama sta zmagala s svojo ugotovitveno zahtevo popolnoma. —

C. kr. okrožno sodišče je prizivu tožnikov ugodilo, rzsodbo prvega sodnika izpremenilo in spoznalo: Toženca Ma-

tevž in Marjeta A. sta nerazdelno dolžna plačati tožnikoma Mih. in Luciji G. oni del kupnine za zemljišče vl. št. 352 kat. obč. D. iz kupne pogodbe z dne 6. julija 1903, kateri je dne 1. januarja 1904 v plačilo zapadel, v znesku 300 K s 5% obrestmi od 2. jan. 1904 naprej (torej ne samo obresti od 2. januarja do 14. januarja 1904) in jima povrniti pravnne stroške prve instance v odmerjenem znesku K 38'80 in prizivnega postopanja v znesku K 52'84 vse v 14 dneh proti izvršbi. Predlog tožencev, naj se ugotovi, da jima pristojna nerazdelno proti tožnikoma terjatev 300 K s 5% obrestmi od 14. januarja 1904 se začasno zavrača. — Odločba o rekurzu tožencev odpade.

Dejanski stan.

Tožnika izpodbijata razsodbo prvega sodnika radi napačne pravne presoje, opirajoča ta razlog na §-e 1424, 1422, 1423, 1038, obč. drž. zak., in predlagata, da se rozsodba spremeni in njunemu tožbenemu zahtevku ugodí.

Toženca zanikujeta v odgovoru na priziv utemeljenost navedenega razloga, razmotrujeta dejansko gradivo razprave v zmislu svojega stališča ter da bi bilo na podlagi tega gradiva celo sklepati, da se je med strankami, ker sta tožnika sprva bila zadovoljna, sklenila nova pogodba, po kateri bi bilo plačano vsoto ravno doposlati upnici, Štajerski hranilnici.

V rekurzu pa navajata toženca, da je bil izrek, s katerim so se stroški v pravdi nasprotno pobotali, neutemeljen, ker sta tožnika le za malenkosten znesek na obrestih zmagala, in predlagata torej prvič zavrnitev priziva tožnikov in drugič spremenitev rozsodbe glede izreka o stroških ter priznanje vseh stroškov.

Stranki sta se sicer odpovedali prizivni razpravi. Ker je pa sodišče smatralo dopolnitev razprave v svrhu predložitve kupne pogodbe za potrebno, se je dopustil pri tej dokaz po tej listini.

Razlogi.

Pogodbe je v zmislu §-a 902 obč. drž. zak. ob času, na mestu in po načinu izvršiti, kakor so stranke določile. Tudi ugovor neizpolnjene pogodbe, kakor je v §-u 1052 obč. drž. zak. izražen, obvelja le v tem obsegu, kolikor je po pogodbi določeno,

da mora ena ali druga stranka najprej svojo obvezo izvršiti. Glede plačila dolga veljajo zopet določila §-ov 1422 do 1424 cit. zak. zlasti, koliko da sme tretja oseba poplačati dolga in komu je sploh plačati.

Tukaj je po pismeni pogodbi z dne 6. julija 1903, kakor se izrecno priznava, dokazano, da sta toženca morala tožnikoma brezpogojno na kupnini izplačati do konca l. 1903 znesek 300 K, potem ostanek 200 K z obrestmi tekom enega leta, t. j. do 6. jul. 1904, in istotako je v §-u 3 te pogodbe določeno, da morata tožnika tekom enega leta izčistiti odprodane parcele od vknjiženih bremen. Pogodbeno sta torej toženca nedvomljivo in nepogojno bila zavezana plačati iztoževano vsoto do konca l. 1903, in nastane torej vprašanje, je li zaveza, kakršno trdita toženca, ugasnila vsled navedenega plačila na Štajersko hranilnico.

V tem oziru pravno ni povsem pravilno, ako se plačilo vknjiženega dolga od strani lastnika sozavezanega zemljišča (ako je le hipotekarni dolжник in pogodbeno ni v to zavezan) označuje za »negotiorum gestio« v zmislu §-a 1042 ali prejšnjih §-ov obč. drž. zak., ampak on je dejansko solidaren, če tudi le hipotekarni sodolжник in je torej, ako on dolg iz svojega plača, upravičen, zahtevati povrnitev, seveda vse v mejah eventualne pogodbe z istim. Jasno je torej, da bi imela toženca pravico zahtevati povrnitev plačanega zneska takoj, ako ne bi pogodba določila, da morata izčistiti bremena tožnika in tudi to šele do 6. julija 1904, ter dalje, ako ne bi tožnika, še celo dokazala po priči Evstahiju K., da sta tožencema prepovedala to plačilo Štajerski hranilnici.

Pri tem položaju je torej gotovo, da toženca svojega bistveno »compensando« ugovarjanega plačila vsaj pred pretekom 6. julija 1904 iztoževanemu zahtevku ne moreta ugovarjati in se znači torej prizivni razlog tožnikov utemeljen.

Na novost v odgovoru na priziv, da sta bila tožnika spočetka zadovoljna s plačilom na Štajersko hranilnico, kar je priлично omenjal priča Evstahij K., se ni moglo ozirati, ker primanjkuje določnost trditve in torej nje merodajnost.

Ugoditi je bilo torej tožnikovemu prizivu in rabsodbo prvega sodnika predrugačiti.

Izrek o stroških temelji v določbah §-ov 41 in 50 c. pr. r. in ob tem izidu priziva tudi ni treba kakega izreka o rekurzu tožencev glede stroškov.

Zoper to sodbo sta vložila toženca revizijo, kateri je c. kr. najvišje sodišče z odločbo od 13. junija 1904, opr. št. 9108 ugodilo tako, da je sodbo prizivnega sodišča spremenilo in sodbo prvega sodišča v glavni stvari potrdilo. — Potem je z ozirom na rekurz tožencev proti prvi sodbi glede stroškov razsodilo, da sta tožnika dolžna poplačati tožencema stroške vseh treh instanc v znesku K 151:40 v 14 dneh pod izvršbo, dočim morata tožnika svoje prizivne stroške sama trpeti.

Razlogi.

Reviziji, vloženi iz razloga §-a 503, št. 4, c. pr. r. ni odrekati upravičenosti. — Glasom ustanovljenega dejanskega stanu sta imela toženca po kupni pogodbi od 6. julija 1903 plačati tožnikoma dne 1. januarja 1904 del kupnine 300 K. Po isti kupni pogodbi sta pa tožnika zavezana izčistiti odprodano zemljišče tožencema do 6. julija 1904 na svoje stroške. Ker so se tedaj bremena nesporno prenesla na novi vložek tožencev, sta postala ta dva glede vknjiženih terjatev hipotekarna in s tem tudi solidarna dolžnika s tožnikoma vred. Od tožnikov imata toženca iz naslova pogodbe (ki obvezuje tožnika, da odprodano, oziroma odpisano zemljišče izčistita) terjati povračilo za plačila, koja sta storila vsled solidarnega obveznega razmerja.¹⁾

Plačila hranilnici v znesku 300 K tedaj ni presojeti s stališča poslovanja brez naloga in tako je brez pomena vprašanje, sta li bila tožnika s tem zadovoljna ali ne. — Pač pa sta tožnika v zmislu §-a 896 o. d. z. tudi brez poprejšnjega prenosa pravice, oziroma brez cesije in glede na pravno razmerje, ustanovljeno s kupno pogodbo, po kateri imata tožnika odprodane parcele na svoje stroške od vseh bremen izčistiti — upravičena zahtevati povračilo vseh plačil, ki jih storita na račun vknjiženih terjatev.

¹⁾ Stubenrauch je mnenja, da je kupec z bremeni odpisanega delnega zemljišča, čeprav prenešene terjatve ni prevzel, upravičen plačati jo in zahtevati od prodajalca povračilo, toda v zmislu §-a 1042 od. d. z., in se sklicuje na odločbo najvišjega sodišča od 20. avgusta 1852, št. 8361.

S tega stališča pa tudi tožnika ne moreta ugovarjati, da je bilo zemljiško knjigo izčistiti šele julija 1904, zlasti ker nista ugovarjala, da glavnica hranilnice še ni zapadla, a temu se pripomni, da so bile obresti pri hranilnici glasom njenega lastnega poročila na dolgu več, nego eno leto. Nasprotno sta bila toženca upravičena zahtevati povračilo takoj in je je torej tudi compensando ugovarjati proti delni kupninski terjatvi 300 K v enaki višini.

Zategadelj je bilo sodbo prizivnega sodišča spremeniti in sodbo prvega sodišča potrditi, v kolikor je ista kompenzacijski ugovor dopustila.

Kar se pa tiče stroškov, je prvi sodnik proti določbi §-a 41 c. pr. r. stroške prve instance vzajemno pobotal. Rekurz tožencev je upravičen, ker sta tožnika zmagala samo z malenkostnim zneskom nekaterih vinarjev. Potemtakem je bilo po §-ih 41 in 50 c. pr. r. razsoditi, da sta tožnika dolžna tožencema stroške vseh treh instanc, in sicer v znesku 151 K 40 h povrniti, dočim morata stroške brezuspešnega priziva sama trpeti.

Dr. J. V-o.

b) Priposestovanje služnosti voznega pota na gozdnem ozemlju ni možno (ces. patent 5. julija 1853, drž. zak. št. 130.).

A je tožil *B-a*, naj prizna, da je njegov travnik parc. št. 190/21 d. o. Veliki Trn, ki je bil pa pred kakimi 5 leti še gozd, prost služnosti voznega pota, ki ga toženka trdi in izvršuje. *B* je ugovarjala tožbenemu zahtevku, da je to služnost priposestovala, ker jo je izvrševala nad 30 let od tožbe nazaj računajoč. To okolnost so dopuščeni svedoki potrdili, toda tožnik je prigovarjal, da ni odločilna, ker je bilo služeče zemljišče še pred kratko dobo gozd in torej služnosti po l. 1853 sploh ni bilo moči priposestovati v zmislu ces. pat. z dne 5. julija 1853. št. 130. drž. zak.

Okrajno sodišče v Krškem je z razsodbo 5. maja 1904 zavrnilo tožbeni zahtevek ter je v tem oziru navedlo naslednje razloge:

Odstavki 1, 2 in 3 *lit. a* patenta z dne 5. julija 1853 št. 130. drž. zak. se morejo po smotru tega zakona nanašati le na pravice, v tujem gozdu sekati les in ga jemati zase, dalje

na pašne pravice ter na take gozdne služnosti, ki se tičejo teh zemeljskih pridelkov. To izhaja nedvomno iz načel, določenih v §-ih 15—20 in 24—32 navedenega patenta za uredbo in odkup takih pravic, kjer se nikjer ne imenuje služnosti gozdnih potov, ter sicer tudi ni nikjer prepovedano ustanoviti in pridobiti si služnosti takih potov. V to pa gotovo tudi ni bilo nikake potrebe, kajti trditi se pač ne more, da bi bili gozdni poti škodljivi gozdom in za gozdne namene namenjenemu svetu, in v resnici se doslej služnosti takih potov ni niti urejevalo, niti odkupovalo. Ta služnostna pravica torej ni taka, da bi se od razglasitve imenovanega patenta naprej ne mogla več priposestovati.

Proti tej rzsodbi se je tožnik prizval iz razloga krive pravne presoje.

Okrožno sodišče v Rudolfovem je z rzsodbo z dne 27. junija 1904 prizivu ugodilo.

Razlogi.

Prizivu je bilo ugoditi ter s spremembo prvosodne rzsodbe rzsoditi po tožbenem zahtevku, ker je prizivni razlog neprave pravne presoje utemeljen.

Toženka sama priznava, da je bila tožnikova parcela št. 190/21 kat. občine Vel. Trn, po koji si prilastuje na korist svoji gozdni parceli št. 181/14 iste kat. občine služnost kolovoza, do leta 1900 še gozd in da pri tožnikovem posestvu, h kojemu pripada njegova parcela št. 190/21, na korist toženkine parcele št. 181/14 ni vknjižena zahtevana služnostna pravica kolovoza.

Po takem pa z ozirom na določbe §-ov 1, 6 in 43 ces. patenta z dne 5. julija 1853 št. 130 drž. zak. ni utemeljen toženkim ugovor, da je zahtevano služnost kolovoza pridobila potom tridesetletnega priposestovanja, kajti od leta 1900 se je ta služnost značila za poljsko služnost na gozdni parceli, a § 43 navedenega ces. patenta določa, da od dneva razglašenja tega patenta takih služnostnih pravic ni moči več pridobiti potom priposestovanja. Da je bila zahtevana služnost kolovoza že priposestovana leta 1853, tega toženka niti ne trdi. Z ozirom na to jasno določbo navedenega patenta se vožnje toženke in njenih

posestnih sprednikov na parceli št. 181/14 kat. občine Vel. Trn preko sedaj tožniku lastne parcele št. 190/21 iste kat. občine Vel. Trn do l. 1900, ko se je ta parcela spremenila iz gozda v travnik, ne značijo za izvrševanje posesti služnosti kolovoza, ki bi mogle voditi do priposestovanja te služnosti. (§-i 43 in 6^a cit. ces. patenta). Deželni zakon za Kranjsko z dne 8. januarja 1889 št. 7 dež. zak. pa ni ničesar spremenil na materijalnopravnih določbah cit. ces. patenta, marveč je samo le v formalnopravnem obziru razsojo o obstanku in neobstanku takih služnosti podvrgel podsodnosti sodišč. Ni pritrđiti prvosodnemu in rekurentovemu pravnemu nazoru, da služnosti kolovoza ne spadajo pod določbe cit. ces. patenta, kajti svrha določeb tega ces. patenta je bila, pospeševati gozdno gospodarstvo ter po možnosti osloboditi gozdni svet bremen, ovirajočih gozdno gospodarstvo; ni pa dvomiti, da med taka obremenjenja spapajo tudi služnosti gozdnih kolovozov.

Revizijo toženke radi neprave pravne presoje je najvišje sodišče zavrnilo z rzsodbo 5. oktobra 1904 št. 11875.

Razlogi.

Cesarski patent z dne 5. julija 1853 drž. zak. št. 130., s katerim se ustanavljajo določila o uravnavi in odkupu drvarščine, paše in pravic dobivati gozdne pridelke, omenja v §-u 1. št. 3^a vseh poljskih služnosti, ki niso navedene v odstavkih 1. in 2., ako je služee posestvo gozd ali. za gozdne nasade namenjen svet. Ker se pa oznamujejo za spadajoče pod patent §-a 1. št. 1. vse drvarščine ter pravice za dobivanje lesa in gozdnih pridelkov v tujem gozdu in iz njega, pod št. 2 pa pašne pravice na tujem svetu, tedaj bi težko da preostala kaka poljska služnost za št. 3^a §-a 1, ako naj bi poljska služnost poti ne spadala podenj. Zakonodavec bi bil gotovo izvzel to najbolj pogostno poljsko služnost, ako bi bil hotel, da se patent ne uporablja nanjo.

Ni resnično, da ta služnost ni sposobna za uravnavo; ta bi obstajala prav v odkazanju kakega določenega pota. Po §-u 6^a navedenega patenta spadajo pa v §-u 1. št. 3^a omenjene služnosti k tistim, o katerih je odkup in uravnavo opraviti uradoma; vsled tega pa jih je šteti tudi med tiste, ki se po §-a 43. tega patenta ne dajo več priposestovati. Ta zakonova točka pa dalje določa, da

je celo pretrgana posest, ki je bila započeta sicer pred uveljavljenjem tega patenta, toda ne dokončana v tej dobi do priposestovanja. Iz tega pa izhaja z nepobitno silo, da tudi kasneje započeta posest ni sposobna, da bi vodila do priposestovanja, ako se ta pravna posest tiče služee zemlje, obsegajoče gozd ali za gozdni nasad določeni svet. Kadar tako ozemlje preneha biti gozd, tedaj pač preneha določilo patenta, toda ta prememba obdelavne lastnosti ne vpliva nazaj, nje vpliv pričinja še le v trenutku, ko se je obdelavna prememba izvršila. Do tedaj pravna posest ni bila sposobna za početek priposestovanja, ker je to sposobnost izključeval § 43 patenta. Ker je pa ta obdelavna prememba, kakor se priznava, pri služee zemljišču nastala šele pred kakimi 5 leti, poprej pa je isto bilo gozd, zato je možno pravno posest računati šele od tega časa. Pri tem nima nikakega pomena, da je tožnik kupil zemljišče, kakršno je sedaj, prav zato ne, ker prejšnje pravne posesti do obdelavne premembe ni vračunati v priposestovalno dobo.

Pravno naziranje prizivnega sodišča, ki vsled navedenega patenta ni uvidelo, da je priposestovanje služnosti pota dovršeno, ker se ni bila dosegla potrebna doba, torej ni pravnopomotno, nego je bilo revizijo zavriniti. —/—

c) Za škodo, ki nastane iz kazenskega preganjanja nekrive osebe, ni odgovoren pravi storilec, ker ni samega sebe ovadil. Zahtevku odškodnine treba vzročnosti med škodo in toženčevim dejanjem (§§-i 1294, 1295, 1311 o. drž. zak.).

A je tožil *C*-o, dedinjo in hčer pokojnega *B*, da mu naj plača odškodnino za izdatke v kazenski pravdi v znesku 234 K.

Okrajno sodišče v Ribnici je zavrnilo tožbeni zahtevek in tožitelju naložilo povračilo toženkinih stroškov.

Dejanski stan.

Tožitelj je bil pri okrajnem sodišču obsojen radi prestopka tatvine, češ, da je vzel eno bukev. Kazensko prizivno sodišče pa ga je vsled priziva oprostilo dotične obtožbe. Kasneje pa je bil radi istega dejanja obsojen *B*, zapustnik toženke. Tožitelj sicer

priznava, da ga *B* sodišču ni ovadil, niti da je kakorkoli krivdo zvrčal nanj, toda ga ima odgovornega za vse svoje izdatke in škodo, ki jih je imel v kaz. pravdi, zato, ker je toženec dobro vedel, da je on v preiskavi in da je bil pred prvim sodnikom celo obsojen, a je pa vzlic temu molčal. Toženka priznava, da je imel tožitelj vsled omenjene kaz. pravde res toliko troškov, kolikor jih zahteva, oporeka pa, da bi jih bil zakrivil njen pravni prednik.

Razlogi.

Škoda komu nastane ali s tem, da kdo kaj stori, kar mu je storiti prepovedano, ali kaj opusti, kar mu je zapovedano storiti, ali pa tudi le po naključbi, ne da bi kdo kaj zakrivil (§ 1294 o. d. z.). Po krivdi povzročeno škodo mora oškodovancu povrniti povzročitelj, če mu dokaže škodo in krivdo. Ako torej oškodovanec zahteva odškodnino, mora dokazati, da je povzročitelj te škode njemu nasproti nekaj storil, česar bi ne bil smel storiti ali pa njemu nasproti nekaj opustil, kar bi bil moral storiti, nadalje, da je nastala škoda dotičniku vsled tega dejanja ali opustitve in da je bilo to dejanje ali ta opustitev krivična.

Kakor kaže dejanski stan, je prednik toženkin v resnici storil kaznivo dejanje, katerega je bil ovaden in celo krivim spoznan tožitelj, a tega dejanja ni storil — tožitelju nasproti, ali z drugimi besedami: škoda ni nastala tožitelju iz tega dejanja, marveč iz popolnoma drugega, pri katerem ni sodeloval, namreč iz ovadbe. Dejanje toženkinega prednika ni torej v vzročni zvezi s škodo, katero trpi ali vtožuje tožitelj, kajti *B* ni z nobeno besedo ali na kak drug način zvrčal krivde na tožitelja, ni napravil proti njemu kazenske ovadbe in tudi sicer niti proti drugim ljudem omenil, da naj je tožitelj storilec. Ovadba se je bila napravila proti tožitelju brez najmanjše pripomoči ali ingerence od strani *B*-a, in nadaljno kazensko postopanje se je vršilo proti tožitelju po predlogih javnega obtožitelja. S tem pa, ker je *B* molčal, ko je videl in slišal, kaj se godi s tožiteljem, ker torej ni ovadil samega sebe, da bi bil rešil tožitelja, ni storil ničesar takega, kar bi ne bilo dovoljeno po zakonu; kajti kazensko-pravdni red nikjer ne zapoveduje, da mora storilec v kakršnemkoli slučaju ovaditi samega sebe. *B* bi bil odgovoren tožitelju za vtoževano vsoto le, če bi bil povzročil ovadbo na ta ali na oni

način, ker je edino le ovadba spravila tožitelja v stroške in sitnosti, ne pa podžaganje bukve.

Prizivno sodišče v Rudolfovem je z razsodbo dne 2. februarja 1903 tožbenemu zahtevku ugodilo.

Dejanski stan.

Proti prvi razsodbi je vložil tožnik priziv radi nepravilne pravne presoje stvari in sicer glede vsega izreka sodbe trdeč, da je v prvi vrsti pač dejanje — povzročilo preiskavo proti njemu in šele v drugi vrsti ovadba in pa pomotne izpovedbe prič, da je bilo dejanje svojevoljno in mu je torej po njegovi krivdi nastala škoda in da je dokazano, da je trpel on vtoževano škodo, ter predlaga, da se prvosodna razsodba spremeni in ugodi tožbenemu zahtevku.

V ostalem se sklicuje prizivno sodišče na dejanski stan, obrazložen v razsodbi sodišča I. inštanice.

Razlogi.

Tožnik mora dokazati 1.) da mu je nastala škoda, katere povračilo terjá od toženke in 2.) da je to škodo zakrivil *B*, katerega univerzalna naslednica je toženka.

V prvem pogledu priznava toženka, da je tožnik res imel vse te stroške v kazenski pravdi, katere sedaj vtožuje proti nji.

V drugem pogledu pa je opomniti, da je pač *B* zakrivil navedene stroške, kajti njegovo dejanje, njegova tatvina, je bila vzrok kazenski ovadbi, le-tá pa vzrok kazenskemu postopanju proti tožencu. Dejanje *B*-ovo je bilo tedaj posredno vzrok kazenske pravde proti tožitelju. Iz tega je razvidno, da je napravljena škoda v vzročni zvezi z dejanjem *B*-a. In ker je bilo dejanje le-tega tudi takšno, da si je mogel misliti, da pride zaradi njega kdo drugi v škodo, je smatrati, da je on zakrivil tožiteljevo škodo.

Toženka je zato dolžna v zmyslu §-a 1294 in 1295 o. d. z. povrniti tožitelju škodo, katero mu je zakrivil njen pravni prednik.

C. kr. najvišje sodišče je z odločbo dne 30. marca 1904 št. 2963 razsodbo prizivnega sodišča premenilo in obnovilo razsodbo prvega sodišča.

Razlogi.

Prizivno sodišče je tožbenemu zahtevku ugodilo na podlagi določil §§-ov 1294 in 1295 o. d. z., češ, da je oče toženke zakrivil tožiteljevo škodo, katere nadomestek se sedaj zahteva. Revizija upravičeno izpodbija to pravno presojo za nepravo.

Toženkin oče *B* je s tatvino pač oškodil lastnika *D*, a po ugotovitvah prvega sodnika, na katerih prizivno sodišče ni ničesar premenilo, nikakor ni zakrivil niti neposredno niti posredno, da se je tožitelja radi tega dejanja kazensko preganjalo in da je bil pred prvim sodnikom tudi obsojen. Toženkinega očeta *B* pa bi ne vezala nikaka odgovornost, tudi ko bi bilo kazensko zasledovanje tožitelja vzeti za naključje, ker ni uvideti, da je *B* to naključje povzročil v zmislu §-a 1311 o. d. z. Tatvina ob sebi nikakor ne povzroča kazenskega preganjanja in obsodbe kake neudeležene osebe. Gotovo bi bil *B* lahko preprečil kazensko zasledovanje in obsodbo tožiteljevo, ako bi se bil sam ovadil, toda zakrivil in povzročil pa tega ni.

Nedostaje torej vzročne zveze med početjem toženkinega očeta *B* po dejanju in med tožiteljevo škodo, še manj pa med to škodo in tatvino.

Reviziji toženke, oprti na §-u 503 št. 4, c. pr. r. je bilo torej ugoditi, razsodbo prizivnega sodišča premeniti ter obnoviti razsodbo prvega sodnika.

Dr. V.

d) Pod kakšnimi pogoji sme zastopnik revnih odložiti zastopstvo?

Prva instanca je odvetnika *A* odvezala od zastopstva stranke *B*, ki je nameravala pravdo proti *C* in *D* radi razveljavljenja izročilne pogodbe, z utemeljitvijo, da je iskanje pravice v tem slučaju brez upno. Stranka *B* namreč trdi, da ji je njen mož leta 1882. ustno izročil svoje zemljišče, da pa nista napravila nobene zadevne pogodbene listine in da je mož ostal vpisan kot lastnik v zemljiških knjigah; leta 1888. pa je njen mož isto zemljišče z izročilnim pismom dal hčeri *C*, ki je z izročilno in dedinsko pogodbo to zemljišče izročila svojemu možu *D*; ta pa je potem leta 1904. zemljišče zopet prodal drugemu, ki je tudi že v javni knjigi za lastnika prepisan. Obveza prvega moža *B*-inega

je pa brez vsake veljave, ker ni bila narejena v obliki notarskega pisma, in ko bi bila ta obveza vendar le pravoveljavna, obstajala bi vsekakor le proti *F*, ki je brez premoženja umrl. Označeno izročilno pogodbo iz leta 1888. izpodbijati pa je sedaj in že davno vsled ugasle izpodbojne pravice nemogoče. Ker torej stranka *B* svojega zahtevka po zakonu doseči ne more, bilo je zastopnika revnih *A* odvezati daljnjega zastopstva po čl. XXXIII. uvod. zakona k c. pr. redu.

Višje dež. sodišče v Gradcu je rekurzu tožiteljice *B* ugodilo s tem, da je predlog zastopnika dr. *A* zavrnilo.

Razlogi.

Izpodbijani sklep je bilo premeniti, ker v prošnji za postavitvev zastopnika revnih navedeni dejanski stan nikakor jasno ne kaže, da je brezuspešno upati povoljnega izida pravde. Ne glede na to, da s tem, če stranka *B* pravno kvalifikuje zahtevek, ni ovirano prosto gibanje zastopnika v svrhu uveljavljenja taistega, tudi še samo mogoči ugovor zastaranja ne more utemeljevati domneve, da ostane pravno postopanje brezuspešno, osobito ne, ker se v tem postopanju tudi morebiti doseže vprašanje eventualnega pretrganja zastaranja na podlagi razprave in na isti temelječega dejanskega stanu. — Slučaj po zmislu čl. XXXIII uv. zakona k. c. pr. redu torej še sedaj ni dan ter je bilo rekurzu ugoditi.

C. k. r. najvišje sodišče je s sklepom z dne 19. aprila 1904 št. 5855 rekurzu odvetnika *A* ugodilo, spremenilo odredbo druge instance ter sklep prvega sodnika zopet obnovilo iz razlogov:

Po §-u 64 c. pr. r. pridobi stranka vsled dovoljene pravice revnih med drugim tudi pravico, da se jej doda odvetnik v svrhu brezplačnega zastopanja njenih pravic. Ako je tudi pritrditi mnenju rekurznega sodišča, da pravna kvalifikacija, kakršno da zahtevku stranka, nikakor ne more ovirati prostega gibanja zastopnika pri uveljavljanju zahtevka, vendar to le velja v okviru dotične gotove pravde, za katero se je podelila pravica revnih in za katero se je brezplačni zastopnik postavil, — torej zoper iste osebe in za določen zahtevek, kojega hoče stranka sodnim potom uveljavljati že pri vložitvi prošnje za pravico

revnih, kar vse je treba izrecno naznaniti. — Ker pa bi stranka *B* tožbeni zahtevek proti zakonskima *C* in *D* radi neveljavnosti pogodeb, pri katerih se *B* ni udeležila kot pogodbeni stranka, uspešno le mogla staviti na podlagi izpodbijalnega zakona in ker so se dotične pogodbe glasom informacije že sklepale leta 1888 ter v §-u 29 izpodb. zak. določeni rok desetih let ni zastareni, marveč prekluzivni rok, pri kojem razlogi za pretrganje zastaranja ne veljajo, je vsekakor brezuspešno uveljavljenje gotovega, zastopniku revnih izročena zahtevka takoj razvidno, dočim vprašanje — je li mogoče uspešno uveljavljati odškodninsko zahtevo proti dedičem *F-a* ali proti zakonskima *C* in *D* iz kakega drugega naslova — tukaj ne pride v poštev, kajti pravica revnih in z isto združena postavitev zastopnika revnih se le razteza na že določen tožbeni zahtevek.

Pogoji, pod kojimi se v zmislu čl. XXXIII. uv. zakona k c. pr. redu more odstaviti zastopnik revnih, so torej dani in je bilo, ugodivši rekurzu, prvosodni sklep obnoviti.

K. W.

f) „Potrebni pravdni stroški“ odvetnika, ki bi lahko substituiral (§ 41. c. pr. r.).

A je tožil *B-a* pri okrajnem sodišču *D* za povišanje alimentacijskih prispevkov, kateri so mu bili svoj čas dosojeni pri okrajnem sodišču *C*. Tožnik si je vzel zastopnika v *C*, kateri ga je bil zastopal tudi v prvi pravdi in ki je tudi sedaj razpravljaj zanj v *D* pri okrajnem in potem vsled priziva tudi pri ondotnem prizivnem sodišču. Zastopniku sta obe sodišči dosodili stroške informacije in razpravljanja, nista mu pa dosodili dovoznih stroškov, glede na to, da je sporna stvar čisto enostavna in bi substituiranemu odvetniku v *D* informacija ne prizadela velikega truda in zamude.

Revizijskemu rekurzu tožiteljevemu c. kr. najvišje sodišče dne 5. julija 1904 pod št. 10361 ni ugodilo, oziraje se na stvarno in zakonito utemeljitev prizivne stopnje.

Dr. V.

g) Potrebni pravdni stroški (§ 41. c. pr. r.) in odvetniški tarif.

Tožnica *A* je po odvetniku vložila tožbo proti tožencu *B* na priznanje, da je njena zemljiška parcela prosta služnosti voznega pota. Dispozicija preproste vsebine s ponudenimi dokazili vred je obsegala le eno stran pisane pole, pravdna stvar pa je bila cenjena na 300 K. — Na prvi razpravi je toženec takoj priznal, da si lasti rečeno služnost, navel pa je priče o okolnosti, da je to pravico izvrševal v priposestovalni dobi, ter vrhu tega še pričo *C* o tem, da je tožnici vse to znano bilo, predno je prevzela služečo parcelo. Navzočna tožnica in nje zastopnik nista ničesar pripomnila k toženčevim izvajanjem. Sodnik je toženčeve dokaze pripustil ter preložil razpravo v zaslišanje prič — tudi navedene *C* — in v nadaljevanje razprave. Ta prva razprava je trajala od 9 ure do 9 ure 25 min. dopoldne; tožničin zastopnik je precej potem zastopal drug spor do 10 ure 15 min. dopoldne. Koj drugi dan po tej razpravi je tožničin zastopnik vložil za drugo razpravo pripravljalni spis, v katerem je predlagal, naj se k njej vabijo 1.) ista priča *C*, ki bode potrdila dejstva, nasprotujoča toženčevim trditvam, 2.) še druge priče, ki bodo potrdile, da so toženca videle na to zemljišče vozečega po drugem potu. — Sodnik je odklonil vabilo vseh v tem oziru navedenih prič.

Pri drugi razpravi je sodnik zaslišal priče v zmislu sklepa prve razprave in navzočno pričo *C* še o zanikalni okolnosti, ki jo je trdila tožnica pri drugi razpravi; vsa druga dokazila je sodnik odklonil za nepotrebna.

Prvi sodnik je ugodil tožbenemu zahtevku, črtal pa je nekatere tožničine stroške delno ali popolno, osobito stroške pripravljalnega spisa z izrečno utemeljitvijo, ker so v njem ponudena le zanikalna dokazila, ki niso niti bila k dejanskemu stanu spora potrebna, niti so se v njem uporabila.

Tožnica se je prizvala proti tej odmeri sploh in radi nekih odmerjenih točk posebe, med temi v podrobnem: 1.) ker je sodnik za sestavo tožbe (razen posebe priznanega zaslужka informacije) odmeril samo 5 K in toliko tudi za 25 minut trajajoči ²narok, 2.) ker so se črtali popolnoma stroški pripravljalnega spisa.

Okrožno sodišče v R. je rekurzu ugodilo s sklepom 20. julija 1904 ter ga je v navedenih točkah utemeljilo: Za negativno tožbo je priznal prvi sodnik od nastavljenih 7 K le 5 K in istotako 5 K za razpravo dne 27. aprila t. l. mesto zahtevanih 6 K. Oba zneska sta se povišala vsak na 6 K z ozirom na trud in porabljeni čas. Upravičena je tudi pritožba, ker so se črtali zaslužek in stroški pripravljalnega spisa, kajti pravdni spis z naznanilom okolnosti, ki jih je tožnica nameravala pri razpravi uveljaviti, ter prič v dokaz tem okolnostim je smatrati potrebnim, da se izogne preložitvi razprave, če bi bil sodnik smatral priglāsene okolnosti važne za razsojo. V pripravljalnem spisu navedenega dokaza pri razpravi 27. aprila še ni bilo mogoče ponuditi, ker se za toženčeve ugovore pred razpravo ni vedelo in ker je bilo zanj treba informacije in pogovora s stranko. Sodnik pa priglāsanim okolnostim tudi ni odrekel kar za naprej važnosti, ker je odredil njih povabilo na razpravo in je prič *C* zaslišal o dejanskih navedbah pripravljalnega spisa. Da pa toženčeva dokazila ne bodo uspešna in da ne bode treba nadaljnjih prič, tožnica ni mogla vedeti. —

Rekurzno sodišče pa ni pripoznalo samo navedenih zahtevkov, temuč tudi za vsak vpis v stroškovnik, da se je plačala dostavnina in pričnina po 30 h in pa vpis v stroškovnik, da se je rabsodba prejela (20 h), še vrhu 30 h za vpis in nje pregled.

Toženec je podal revizijski rekurz in ga izvel glede navedenih točk tako:

Dispozicija tožbe z načrtom vred obsega le eno stran pisane pole z 18 na široko pisanimi vrstami in je za to enostavno tožbo že prvi sodnik preveč odmeril, ker je poleg 5 K za sestavo tožbe pripustil tudi 2 K za informacijo. Isto velja o razpravi dne 27. aprila t. l. Tožničin zastopnik je le ponovil kratko tožbo; jaz sem navel priče za priposestovanje svoje pravice, drugo sem pa priznal; sodnik je razglasil dokazilni sklep in preložitev razprave; vse razpravljanje z zapisavanjem vred je trajalo 25 minut, kar je razvideti iz teh in iz priloženih spisov drugega spora, o katerem se je razpravljalo z istim zastopnikom takoj potem. Pri tej razpravi se je dopustil dokaz o mojih trditvah, da sem pravico vožnje priposestoval in da je tožnica o mojih vožnjah vedela. Tožnica in njen zastopnik sta bila pri

razpravi navzočna; ako sta mislila, da jima je treba protidokazov, naj bi jih bila navedla pri razpravi, dogovorila bi se bila lahko o tem takrat in morala bi se že pri sestavi tožbe, za katero informacijo se je pripoznala tudi pristojbina. Mesto tega pa sta tožnica in njen zastopnik potem istega razpravnega dne sestavila pripravljalni spis in ga drugi dan vložila. Ta spis ni samo protiven načelom ustnega postopanja, temuč podaje tudi popolnoma nepotrebna in neodločilna dokazila; zato tudi prvi sodnik ni vabil nobene ondi navedenih prič na drugo razpravo, nasprotna trditev v sklepu rekurznega sodišča pa je bila pomotna. Priča C je bila pozvana in zaslišana le vsled sklepa, objavljenega že pri prvi razpravi. Stroške pripravljalnega spisa je bilo torej črtati popolnem. Tožnici ne gre pristojbina 30 h za vpis v stroškovnik, da je plačala dostavnino, kakor ne vpis pričninskega plačila, ter ne pristojbina 20 h za vpis prejema razsodbe vrhu pristojbine za nje pregled in vpis (30 h), ker prvo in drugoomenjenega vpisa ni šteti med vpise pod tar. št. 20, tretjeomenjenega pa ne med vpise tar. št. 17. Sklep prizivnega sodišča o stroških naj se torej razveljavi.

C. kr. najvišje sodišče je dne 16. avgusta 1904 pod št. 13117 revizijski rekurz zavrnilo, sklicujé se na umestno utemeljitev rekurznega sodišča.

Pripomba: Dalo bi se sedaj pač dvomiti, so li umestne samo one po rekurznem sodišču priznane pristojbine, katere je utemeljilo (zaslužek razprave in pripravljalnega spisa), ali tudi vse druge navedene, večjidel manipulacijske pristojbine, katere je isto sodišče molče sicer priznalo, katerih pa posebe ni utemeljilo, čeprav bi bilo to jako želeti, kajti praksa je različna in z njimi se povečajo prave pristojbine tudi pri najmanjših sporih.

Dr. —č.

h) Analogna uporaba §-a 60 j. n.; — nedopustnost priziva v zmislu §-ov 495, 471 št. 2 in 501 c. pr. r., dasi je prvi sodnik sodil po navadnem okrajnosodnem postopanju. — Vprašanje, ali se je kaka pogodba prelomila, ne more biti predmet ugotovitvene tožbe.

Tožba Franceta P. zoper Martina Z. se je glasila: Toženec pripoznaj, da je razrušil zakupno pogodbo, ki jo je bil glede

svoje njive in travnika sklenil s tožiteljem v jeseni l. 1902. za 3 leta, s tem, ker je v jeseni l. 1903. to njivo zopet sam obsejal; vsled tega je tudi dolžan za odškodnino pogojitve povrniti tožitelju 20 K in stroške. — V tožbi je tožitelj izrecno poudarjal, da se hoče vsaki daljnji sitnosti izogniti in zaraditega zahteva samo za 10 vozov gnoja plačilo po 2 K, torej v znesku 20 K. Tožbeni predmet je cenil na 120 K, pravzaprav izrekel, da sprejme za sporni predmet 120 K.

Prvi sodnik je tožbeni zahtevek, ko je v rednem okr. sodnem postopanju razpravljal, zavrnil iz razlogov, ker je razprava glasom izpovedeb prič dognala, da se je zakupna pogodba sklenila le pogojno, namreč, ako toženec gre v Ameriko, da pa zakup takoj preneha, če toženec ne bi šel v Ameriko; faktično toženec ni šel z doma in je tedaj tožbeni zahtevek neutemeljen. —

Prizivno sodišče je s sklepom tožiteljev priziv v zmyslu §-ov 495, 471 št. 2 in 501 c. pr. r. za nedopusten zavrnilo iz razlogov:

Po vsebini tožbe smatra tožitelj, da je s tožencem sklenjena zakupna pogodba iz leta 1902. glede njive in travnika definitivno razrušena, in v tožbi izrecno navaja, da ne zahteva nič drugega, nego odškodnino za 10 vozov gnoja v vrednosti 20 K. Da bi tožitelj še kakšne druge posledice razrušene pogodbe pričakoval ali hotel uveljaviti izpolnitev zakupne pogodbe od strani toženca ali kakšno nadaljnjo odškodnino, — je po njegovih lastnih navedbah izključeno.

Potemtakem pa gre v tej pravdi očitvidno le za malotno stvar, ki bi jo že na prvi instanci bilo vršiti po predpisih §-ov 448—453 c. pr. r., in čisto nedopustno in nepotrebno pa je, da se tožbenim potom zahteva v svrhu pripoznanja odškodnine v znesku 20 K določitev predjudicialnega razmerja, je li tožitelj upravičen zahtevati odškodnino 20 K ali ne, in da se izrek o zahtevani odškodnini stori zavisen od ugotovitve pravnega razmerja, da se je pogodba razrušila. —

Po predpisih §-ov 228 in 236 c. pr. r. namreč in iz pravno-ekonomičnih ozirov ni dopustno, da bi se ugotovitvena tožba vložila, ako je že mogoče naperiti tožbo na plačilo ali

kakšno dajatev; to bi imelo čudne posledice in ravno v le-tem sporu se neumestnost oziroma nedopustnost takih tožeb takoj razvidi, ker se malenkostne stvari obravnavajo v nezakonitem postopanju ter zakoniti predpisi napačno uporabljajo v dosego namena, da se pravdno razmerje v nezakoniti obliki presoja.

Ako pa je tudi prvi sodnik razpravljal po predpisih rednega postopanja, kar samo ob sebi ničnosti ne tvori, nikakor ni izključeno, da se upoštevajo predpisi malotnega postopanja na prizivni instanci, kajti sodniku je uradoma upoštevati nedopustnost tožbe, koja izhaja iz gotovo določenih zakonitih predpisov, ker sodnik zamore le v onih slučajih razsojati, v katerih je za to po zakonu poklican in upravičen.

Jasno je torej, da je v našem sporu le soditi o malotni stvari, in v zmislu §-a 501 c. pr. r. je prvo rzsodbo le moči izpodbijati iz ničnostnih razlogov §-a 477 št. 1—7 c. pr. r., kar se pa ni zgodilo. Tožiteljjev priziv je torej po §-u 471 št. 2 c. pr. reda nedopusten in ker se je ta pomanjkljivost šele zapazila pri prizivni razpravi, bilo je priziv zavrniti v zmislu §-a 495 c. pr. r. —

C. kr. najvišje sodišče je s sklepom z dne 16. junija 1904 št. 9026 revizijski rekurz tožitelja zavrnilo.

Razlogi.

Iz vsebine tožbe izhaja, da išče tožitelj edinole odškodnino 20 K ter da samo za utemeljevanje tega zahtevka navaja, da je toženec proti pogodbi ravnal in jo kršil. Prednje vprašanje, koje je sodniku rešiti, je samo to, ali je zares toženec pogodbo prelomil. To vprašanje pa ni sposobno za ugotovitveno tožbo po §-u 228 c. pr. reda, ki zamore le imeti za predmet obstoj ali neobstoj kakega pravnega razmerja ali kake pravice ali priznanje pristnosti ali ugotovitev nepristnosti kake listine.

Zahtevk le-te tožbe, naj se izreče, da je toženec dolžan priznati, da je zakupno pogodbo razveljavil, ko je kako določeno dejanje storil, ne ustreza predpisu §-a 228 c. pr. r. ter preostaja za presojo vrednosti spornega predmeta edinole zahtevk za plačilo odškodnine 20 K. V takih stvareh pa treba

postopati po načelih §-ov 448—453 c. pr. r. in tu je po analogiji §-a 60 jur. n. neodločilno, da tožitelj vrednost spornega predmeta v tožbi označuje s 120 K, ker ne more biti dopustno, da bi tožitelj po poljubni cenitvi svojega interesa pravdno stvar odtegnil zakonitemu postopanju.

Z ozirom na določilo §-a 501 c. pr. r. je torej izpodbijani sklep prizivnega sodišča po zakonu utemeljen in je moral ostati revizijski rekurz brezuspešen. *W.*

i) K bistvu prisojilne listine v zapuščinah (§ 174. zap. patenta.)

Po zapustniku *A* se je predložila navidezno pravilna pismena oporoča (§ 579. o. d. z.), v kateri je bil postavljen za glavnega dediča sina *B*, a svojima gluhonemima ne samosvojima otrokoma *C* in *D* pa vrhu drugega volil tudi »obleko in obuvalo tako, da dobi vsaki po troje na leto in kakor priboljšek vsakemu po 200 K na leto.« Zapuščinsko sodišče je vendar zaslišalo dotične oporočne priče, obravnavalo je na podlagi teh pred sodiščem podanih izjav ter je po zapuščinskooblastni in nadvarstveni odobritvi obravnave po »oporočno umrlem *A*« izdalo prisojilo z dne 7. junija 1902., v katerem glavnemu dediču glede omenjenega volila nalaga, da jima »da obuvalo in obleko tako, da dobi vsaki po troje na leto, ter da, ako potrebujeta, jima da na leto poboljšek vsakemu po 200 K.« Prisojilo je stopilo v moč, toda dedič za l. 1903. ni hotel volilojemnikoma preskrbeti tretje obleke niti jima dati kak poboljšek v gotovini.

C in *D* sta torej tožila *B*-a na izplačilo obojnih dolžnosti. *B* je ugovarjal, sklicujoč se na prisojilo, da ničesar ne potrebujeta, da morata potrebo dokazati, ter je tudi ponudil dokaze, da nimata za to obleko in poboljšek nikake potrebe, in da *C* celo pijančuje.

Prvi sodnik je dopustil le dokazila iz zapuščinskih spisov ter je razsodil vsled toženčeve obveze iz zapuščinske razprave in prisojila popolnem po tožnikovih zahtevkih, ker je le-te zapustnik volil še vrhu drugega izgovorjenega potrebnega užitka in ker o njuni potrebi nimata določati toženec ali kaka druga okolnost, temuč tožnika sama, oziroma nju zakoniti zastopnik.

Prizivno sodišče je na toženčev priziv v nejavni seji razveljavilo prvosodno razsodbo, ker je prvi sodnik odklonil dokaz

po oporočnih pričah o vsebini in razlagi poslednje volje, ki vsled prisojila ni popolnoma jasna in ker zapuščinsko prisojilo nima konstitutivnega, temuč deklaratoren učinek ter izreka le to, kar je ustanovljeno v poslednji volji. Pravice dedičev in legatarjev imajo torej svoj naslov v poslednji volji zapustnikov in le-ta je merodajna za določitev vsebine njihovih pravic.

Pri obnovljeni prvosodni razpravi so oporočne priče izjavile, kakor že pri zaslišanju v zapuščinski stvari, da je zapustnik izprva v tem oziru volil le po dvoje obleke in po 50 gld., da ga je pa navzočni toženec sam nagovoril, naj voli po troje oblek in vsakemu po 100 gld., vsled česar je zapustnik rekel, da naj bo po troje obleke in po 100 gld., če bodeta potrebovala; kasneje se je še ugibalo, po kolikih zneskih naj bi se poboljšek dajal gluhonememu tožniku C, da bi preveč ne pil in končno je ena priča zapisala volilo brezuvetno, kakor je navedeno početkom tega sestavka, zapisano je prečital še večkrat oporočniku vpričo drugih dveh prič in toženca; oporočnik je izjavil, da je vse prav zapisano, in napravil križ pod pisanjem.

Prvi sodnik je tudi v drugi razsodbi popolnoma ugodil zahtevku obeh tožnikov iz teh-le razlogov:

Iz soglasne izpovedbe oporočnih prič izhaja, da je pokojni A obema tožnikoma končno volil obleko in obuvalo tako, da dobi vsak po troje na leto, za priboljšek pa vsakemu po dvesto kron na leto. Kar je bilo govorenega pred tem oporočnikovim odločilom, je imeti le za neko posvetovanje s pričami in glavnim dedičem. Ko je oporočnik uvidel, da je glavni dedič, današnji toženec, voljan dajati še znatnejši poboljšek, negoli ga je on prvotno nameraval, je odločil, da je dajati vsako leto vsakemu po troje obleke in po dvesto kron brez omejitve. Tako je oporočna priča poslednjo voljo tudi zapisala in oporočnik je to večkrat prečitano mu določilo jasno potrdil, rekši, da je prav zapisano.

Sodnik je sicer po zaslišanju prič in strank ugotovil, da se tožnik C večkrat opije, ne da bi s tem popolnoma zanemarjal gospodarstvena dela, vendar toženec te okolnosti, tudi ako bi bi bila znatnejša, ne more porabiti v svojo korist, da bi zato temu tožniku dajal manjši poboljšek, to pa tem manj, ker tožnika nista samosvoja, temuč imata določati nju varuh, oziroma var-

stveno oblastvo, kako naj se denarni poboljšek uporablja, da bo tožnikoma bolj zalegel. Ker toženec priznava, da tožnikoma za l. 1903 ni dal nič denarnega poboljška niti tretje obleke in ker sta oboje zahtevala po preteku tega leta, je bilo tožbenemu zahtevku ugoditi v zmislu §-a 687 obč. drž. zak.

Prizivno sodišče je na toženčev priziv potrdilo prvosodno razsodbo iz nje stvarnih in zakonitih razlogov: Tožnikoma se je volila obleka in poboljšek po 200 K nepogojno, tožnikoma torej ni treba dokazovati, da potrebujeta obleke in denarnega poboljška. Beseda »poboljšek« znači tudi že po pomenu besede in običajni razlagi to, kar se komu določi čez potreben užitek.

Na revizijo toženca iz razlogov §-a 503. št. 3 in 4 civ. pr. r. je c. kr. najvišje sodišče razsodilo z odločbo 1. julija 1904 št. 9769: Toženec mora tožnikoma na račun užitka iz prisojila po A z dne 7. junija 1902 za l. 1903. še dati vsakemu po eno popolno obleko in pa poboljšek vsakemu po 100 K. — Tožnika se zavračata z višjima svojima zahtevkoma vsaki po 100 kron.

Razlogi.

Predvsem je omenjati, da sta tožnika pri razpravljanju izjavila, da zahtevata užitni zastanek le za l. 1903., soditi je torej samo o tem zahtevku. Za vprašanje, če je ta zahtevek tudi gotov, pa je podstava prisojilna listina¹⁾ okrajnega sodiča z dne 7. junija 1902. Le-ta se opira na zapisnik o zapuščinski razpravi z dne 21. marca 1902, ki vsebuje tudi izkaz o nujnih deležih obeh gluhonemih tožnikov, za katere je nadvarstveno odobren. Iz te listine izhaja, da se je tožencu, kakor prevzemalcu očetne zapuščine, naložila preskrba obleke in obutala tako, da mora vsakemu tožencu nepogojno dajati po 3 obleke in obutala na leto. Tega se je tožencu držati, ne da bi smel zahtevati kakega izkaza dotične potrebe.

Zaradi poboljška 200 K pa ima omenjeno prisojilo pač pridržek o potrebi upravičenih prejemalcev; razsežaj prisojila je določiti po razlagi zapustnikove oporoke, a za to so važna raz-

¹⁾ Slične odločbe, da dedič ne more oporekati zapuščinskim dolgovom, odkazanih mu v prisojilu: z dne 2. maja l. 1878 št. 10.347 in 2. novembra l. 1877 št. 2259.

jasnila oporočnih prič, katere je zaslišalo tudi zapuščinsko sodišče, čeprav se mu je predložil spisek, ki je imel zunanjo obliko pismene oporoke. Iz dejstev, ustanovljenih po izpovedi prič, pa izhaja, da končni sklepi nižjih sodišč, tikajoči se nepogojne dolžnosti glavnega dediča, pač veljajo za poboljšek 50 gl. (100 kron) katere je zapustnik določil precej od začetka, ne pa tudi za tisti povišek, ki ga je končno na izpodbudo toženca potrdil tudi zapustnik. Zaradi tega poviška pa se je pokazalo, — čeprav spomin prič ni posebno trden, — da je imel zapustnik proti tolikim volilom pomisleke, glede prvega tožnika zavoljo ravnanja z novci, ki mu ni ugajalo, glede sotožnice pa z ozirom na nje manjše potrebe, ter da je zato postavil za pogoj višjemu priboljšku nastop potrebe.

Vsekakor ni razlogov za to, da bi se bila določitev take potrebe prepustila le samovolji ali previdnosti onega, ki mora dajatev opraviti, toda ravnotako bi ne bilo dopustno, da bi naj le upravičenec določal o vsakočasnem zahtevku. Najprej bi pač varstveno sodišče moralo o tem pretresati v zmislu §-a 219. o. d. z. — V tem sporu ni nikake podlage za tako določitev; varstveno sodišče ni v stvari storilo drugega, kakor da je dalo dovoljenje za tožbo, malo poučeni varuh pa ni mogel povedati nikakih podrobnosti o tem; pač pa se je ustanovilo, da se tožnik večkrat opije in da v pijanosti razsaja, o drugi tožnici pa se ni ugotovilo ničesar, kar naj bi povišalo njeno potrebo za višji denarni priboljšek.

Po sedanjem stvarnem položaju tedaj zahtevk za l. 1903, torej za preteklost, ni ugotovljen, v kolikor presega priboljšek po 100 K, nasprotno razumevanje prizivnega sodišča pa je pravnopomotno.

Dr. Volčič.

j) O predlogu hčere, da ji določi sodišče doto (§ 1221. obč. drž. zak.), katero naj ji dajo starši, je postopati v izven-spornem postopanju. Hči sme zahtevati doto tudi po sklenjenem zakonu.

Že po večletnem zakonu s Francetom G. je vložila Ana G. roj. P. pri c. kr. okrajnem sodišču v T. predlog, naj ji sodišče določi doto z zneskom 2800 K in naloži njenemu očetu Janezu P., da to doto zavaruje zastavnopravno pri svojih posestvih.

Okrajno sodišče je ta predlog zavrnilo iz razloga, ker predlagateljica ni dokazala, da ji je oče obljubil dati doto, in da se o stvari tudi ne more odločiti v izvenspornem postopanju, ker je po sklenitvi zakona samo soprog predlagateljice upravičen, zahtevati doto od Janeza P., če se mu je obljubila.

C. kr. okrožno sodišče v R. kot rekurzno sodišče je rekurzu Ane G. ugodilo, izpodbijani sklep spremenilo in odločilo, da mora Janez P. znesek 2800 K kot svojemu premoženju primerno doto za svojo hčer Ano G. roj. P. pri svojih zemljiških zastavnopravno zavarovati.

Utemeljitev.

Po §-u 1220. obč. drž. zak. pristoja nevesti, ako sama nima nikakega, ali pa vsaj ne zadostnega premoženja za primerno doto, pravica zahtevati od staršev, da ji dajo svojemu premoženju primerno doto, in določi po §-u 1221. obč. drž. zak., ako se starši sklicujejo na to, da nimajo premoženja, sodišče primerno doto. Predlog za tako sodno določitev je vložila Ana G. po večletnem zakonu s Francetom G.

Razlogi prvega sodnika, s katerimi je zavrnil to zahtevo Ane G., pa niso prikladni niti zakonitim določbam, niti slučaju. Če tudi ni dokazano, da je ob sklenitvi zakona obljubil oče Janez P. dati svoji hčeri, predlagateljici, kako doto, ne izključuje to njene pravice do dote, ker so starši po zakonu zavezani (§ 1220. obč. drž. zak.) dati svojim hčeram o priliki njih omožitve doto, svojemu stanu in premoženju primerno

Da bi hči po sklenitvi zakona izgubila pravico terjati doto, zato ni nikjer zakonite določbe, marveč je nasprotno razvidno iz §-a 1222. obč. drž. zak.

Res je, da bi imel soprog Ane G. pravico zahtevati doto in da bi to moral storiti pravnim potom, — toda samo, ako bi se bila dota obljubila njemu in to v obliki notarskega spisa. Ker pa vsega tega pomanjkuje, bi očitvidno soprog Ane G. brezuspešno stavil kakršenkoli zahtevak proti Janezu P. — Tako bi po argumentaciji prvega sodnika prišla Ana G. popolnoma ob svojo doto.

Bilo je torej rekurzu ugoditi, prvosodni sklep spremeniti in na podlagi izreka veščakov, da je zahtevana dota primerna premoženju Janeza P., določiti to doto z zneskom 2800 K.

C. kr. najvišje sodišče je revizijskemu rekurzu Janeza P., v katerem se je skliceval na razloge prvega sodnika in pobijal primernost zneska 2800 K, ugodilo v toliko, da je znesek dote znižalo na 2000 K, sicer pa sklep rekurznega sodišča potrdilo iz njegovih razlogov, katerim je še pridejalo, da naj tako stvar po §-u 1221. obč. drž. zak. uredi sodnik potom preiskave, torej v oficijalnem postopanju. *A. Levec.*

k) Ako se opira zahteva ženitne oprave (§ 1231. obč. drž. zak.) na storjeno obljubo, se ta oprava ne more terjati v izvenspornem postopanju, nego le pravnim potom.

Jožef R. je pri c. kr. okrajnem sodišču v K. vložil predlog, naj se njegovim staršem Janezu in Urši R. ter njegovi sestri Urši R. nerazdelno naloži, da mu morajo izročiti za ženitno opravo v 14 dneh pod eksekucijo obljubljeni zemljišče vložek št. 102. d. o. H. s pritiklinami in preničninami vred po primerni, od sodišča določeni ceni, ali pa mu plačati denarni namestek 600 K s 5% obrestmi od 3. dec. 1903.

Okrajno sodišče je predlog zavrnilo in nakazalo predlagatelja na redno civilnopravno pot, češ, da se o stvari ne more razpravljati in odločiti v nespornem postopanju. Ker sodišče tudi opozoritvi predlagateljevi ni ustreglo, nego ostalo pri svojem sklepu, je Jožef R. zoper oba sklepa vložil rekurz.

C. kr. okrožno sodišče v R. je rekurz zavrnilo in potrdilo oba prvosodna sklepa.

Utemeljitev.

Ko je Jožef G. s privoljenjem staršev dne 19. febr. 1903 stopil v zakon, ni zahteval od njih ženitne oprave v zmislu §-a 1231. obč. drž. zak., marveč se je zanesel na njih obljubo, da mu bosta izročila svoje posestvo v last. Ker so se starši premislili in zemljišče s pritiklinami in preničninami izročili svoji hčeri Urši, nastopa Jožef R. naknadno v nespornem postopanju

proti izročiteljema in proti prevzemnici s predlogom, da mu morajo nerazdelno izročiti prepodano oziroma prevzeto imetje, ali pa mu izplačati nadomestek v denarju, namreč 600 K. Ta denarni nadomestek pa se ne opira morda na primernost s sedanjim premoženjem staršev, marveč tudi na neko obljubo, ki so jo svoj čas baje dali oče in mati ter njuni starejši sin, ki bi bil moral prevzeti od staršev zemljišče.

Zahteva Jožefa R. torej niti v enem, niti v drugem slučaju ni zahteva oprave v zmislu §-a 1241. obč. drž. zak., o kateri bi se naj odločilo v nespornem postopanju. Pritrditi je bilo torej mnenju prvega sodnika ter zavrivši rekurz kot neutemeljen potrditi izpodbijana sklepa.

G. kr. najvišje sodišče je revizijski rekurz Jožefa R. zavrnilo in sklep rekurznega sodišča glede na določbo §-a 16. ces. patenta z dne 9. avgusta 1844 št. 208 drž. zak. potrdilo, ker ni nobenega očitvidnega nasprotja z zakonom ali s spisi in tudi ni ničnosti.

A. Levec.

Kazensko pravo.

a) Ogladnik mesa je uradnik po zmislu §-a 101 k. z., in ogleadni listek je javna listina. Za dejanski stan hudodelstva po §-u 199 *lit. d)* k. z. je treba samo, da je moči listino, porabljeno za poskus prevare, po njeni zunanji obliki smatrati za javno listino. — *b)* Po §-u 12, zakona z dne 29. februarja 1880 št. 35 drž. zak. se sme žival samo takrat brez ogleda zaklati in porabiti za hrano ljudi, če je bila zdrava in ni bila niti sumna nalezljive bolezni.

Pri c. kr. okrožnem sodišču v Mariboru je bil Filip M. radi hudodelstva goljufije po §-ih 197 in 199 *lit. d)* kaz. zak., radi pregreška po §-u 18 zakona z dne 26. januarja 1896 št. 89 drž. zak. ex 1897 in radi prestopka po §-ih 12 in 45 zakona z dne 29. februarja 1880 št. 35 drž. zak., oziroma z dne 24. maja 1882 št. 51 drž. zak. obsojen po §-ih 202 in 35 kaz. zak. z uporabo §-ov 54 in 55 kaz. zak. v trimesečno ječo, poostreno z vsaktedenskim postom, in po §-u 389 kaz. pr. r. v povračilo stroškov.

M.-ovo ničnostno pritožbo je c. kr. najvišji sodni in kasacijski dvor z rzsodbo z dne 21. oktobra 1904 številka 11257 zavrnil ter ničnostnega pritožitelja obsodil v povračilo morebitnih stroškov kasacijskega postopanja.

Razlogi.

Proti krivdoreku radi hudodelstva po §-u 199 *lit. d)* kaz. zak. se ugovarja, da listek o ogledu živine ni javna listina, ker oglednik živine ni oblastveno upravičena oseba za napravo take listine; da grajani ogledni listek nima nikakih znakov javne listine in zlasti ne pečata; da v obtoženčevi domači občini sploh ni oglednika živine in mesa; da je zato inkriminirani ogledni listek upoštevati zgolj za privatno listino in da bi imel značaj javne listine samo tedaj, če bi bil poverjen od pristojnega okrajnega živinozdravnika. Temu pravnemu nazoru pa ni moči pritrditi.

Nadzorstvo vsega zdravstva in vrhovno vodstvo zdravstvenih zadev si pridržuje državna uprava za svojo posebno dolžnost (§ 1 državnega zdravstvenega zakona od 30. aprila 1870 št. 68 drž. zak.) Zdravstvena policija je po členu V. državnega občinskega zakona od 5. maja 1862. št. 18 drž. zak., v polnem obsegu odkazana samostojnemu delokrogu občin. Te imajo tudi dolžnost ogledovati živino in meso (§ 3 *lit. a)* cit. drž. zdrav. zakona). To ogledovanje je v posameznih kronovinah urejeno z redi o ogledovanju živine in mesa. V vojvodini Kranjski obstojajo zato gubernijalne odredbe od 25. maja 1820 št. 2777, 23. avgusta 1822 št. 10167, 17. avgusta 1839 št. 18369 in 1. februarja 1840 št. 1870 (zbirke zakonov za ilirske province iz l. 1820 št. 77, 1822 št. 124, 1839 št. 74 in 1840 št. 12).

Te odredbe določajo: da je ogledovanje živine in mesa odkazano lokalnim policijskim oblastvom; da ima občinsko oblastvo vzeti postavljene oglednike v prisego in dolžnost; da je ogled mesa izvršiti po obenem izdanih navodilih; da morajo ogledniki voditi ogledni zapisnik, ki je vanj vpisati dan ogleda, ime posestnika živine, označbo živali, izvid in ime oglednika; da je posestniku živali, če je bilo meso spoznano za zdravo in žival za klanje sposobna, izdati ogledni listek; da ima posestnik živali proti izreku oglednika, da je žival bolna in da se zato ogledni listek ne izda, pravico pritožbe na oblastvo; da ima slednjič ob-

činsko oblastvo dolžnost, zdaj pazdaj kontrolirati redno vodstvo oglednega zapisnika in strogo nadzorovati delovanje oglednikov.

Potemtakem ne more biti utemeljenega dvoma, da je oglednike mesa, postavljene od občin, smatrati v njihovem določenem delokrogu za oblastveno nameščene izvršilne in nadzorne organe, torej za uradnike, ki opravljajo v tej funkciji javno službo. Dalje ima po omenjenih predpisih ogledni zapisnik namen, da vanj oglednik kot uradnik zapiše izvid, ki ga stori po opazovanju v mejah svojih uradnih pravic, in da se z njim ugotovi oglednikova odredba na podlagi tega izvida. Dalje bodi ogledni zapisnik dokaz, da se je odredba pritožitelju razodela, in podlaga za odločbo pritožne instance. Ker je torej ogledni listek dobeseden izpisek iz oglednega zapisnika in daje posestniku živali pravico, žival zaklati, oziroma sirovo meso spraviti v promet, zato ima vso dokazno moč za vsakogar in proti vsakomur, ki je v položaju sklicevati se nanj.

Iz povedanega izhaja, da ogledniku mesa lastnosti uradnika po zmislu §-a 101 kaz. zak. in oglednemu listku, ki ga on izda, značaja javne listine po zmislu §-a 292 civ. pr. reda od 1. avgusta 1895 št. 113 drž. zak. ni moči odrekati.

§ 199 *lit. d)* kaz. zak. ne zahteva, da odgovarjaj ponarejena listina v svoji prvotni obliki vsem zunanjim oblikam javne listine. Za dejanski stan tega hudodelstva je treba samo, da je moči listino, porabljeno za poskus prevare, po njeni zunanji obliki smatrati za javno listino, to se pravi za tako, ki jo izda javen funkcionar v svojem delokrogu. To se je v le-tem slučaju zgodilo. Že to, da je v oglednem listku oglednik mesa Juraj K. izrecno označen za izdatelja, ne dá misliti, da je omenjeni listek samo privatno spričevalo. Ako manjka pečata na oglednem listku, še ni treba dvomiti, če je pristen, zakaj nikjer ni predpisa, da mora biti na oglednem listku uradni pečat. Trditev, da kraj Male V. nima oglednika živine in mesa, nasprotuje sodbeni ugotovitvi, ki pravi, da izvršuje to funkcijo Juraj K., katerega je obtoženec baje večkrat iskal, pa ga ni dobil doma. Uporaba §-a 199 *lit. d)* kaz. zak. potemtakem ni pravopomotna.

Enako brez podlage je izpodbijanje obsodbe radi pregreška po §-u 18/2 zakona o živilih z dne 16. januarja 1896 št. 89 drž. zak. ex 1897. Na navedbe, da obtoženec Janezu L. svinje ni

prodal za živilo, nego za blago, ker mu je ni izročil, da bi jo L. sam užival; nadalje da bi bil L. moral sam dati meso preiskati, preden ga je začel v svojem obrtu razpečavati, — je samo odvrniti, da otrebljeno svinjo samo na sebi ni smatrati za drugo nego za živilo, določeno za ljudi, in za tako jo je — po ugotovitvah okrožnega sodišča — obtoženec tudi smatral in L. kupil. Kaznivo dejanje po navedenem zakonu ne obstoji v opustitvi živinozdravniškega ogleda mesa, temveč v tem, da je obtoženec svinjino, vedoč, da je zdravju škodljiva, kljub temu spravil v promet. Z izročitvijo svinje L.-u je bil delikt storjen. Ali je dal L. meso pred uživanjem ali razpečavanjem živinozdravniško preiskati ali ne, za obtoženca niti ne pride v poštev.

Končno je ničen tudi ugovor, da se § 12 zakona z dne 29. februarja 1880 št. 35 drž. zak. tukaj ne da uporabiti, ker je bila žival zaklana v sili, meso pa določeno za posestnikovo domačo potrebo. Te zadnje okolnosti sodba ne ugotavlja, ker ne pove, da je obtoženec svinjo zato zaklal, da bi bil meso doma porabil, in da se je šele pozneje odločil, ponuditi meso mesarju na prodaj. Sploh pa ta okolnost ni odločilna. Zakaj po §-u 12 cit. zakona je pri vsakršnem pobijanju za silo ogled živine in mesa obvezen, torej tudi tedaj, kadar žival ni imela nalezljive bolezni, in najsi se misli meso doma porabiti. Klanje prešičev za domačo rabo je samo pod tem pogojem izključeno od ogleda, če je žival zdrava. Tega pa v tem slučaju ni bilo. Svinja je bila že prav pri koncu, in to niti v poštev ne pride, če je bila bolezni nalezljiva, kajti že sum nalezljive bolezni zadostuje. Žival se sme torej samo takrat brez ogleda zaklati in porabiti za hrano ljudi, če je bila zdrava. Da se v navzočnem slučaju ogled ni vršil, je na vsak način že zato proti citiranemu zakonu o živalskih boleznih, ker je bila žival v sili zaklana.

Krivdorek je potemtakem v vsakem oziru pravno utemeljen.

Ničnostno pritožbo je bilo zavrniti tudi, v kolikor se opira na materijalni ničnosti razlog št. 9/a §-a 281 kaz. pr. reda.

Dr. R.

